

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, İçişleri Bakanı Sayın Ali YERLİKAYA tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99 uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 19.12.2024

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
Erzurum Milletvekili

Kolluk kuvvetlerinin ve askerlerin yurttaşlara yönelik şiddet, yargısız infazlar, darp ve benzeri yöntemleri kullanışına dair çok sayıda örnek bulunmaktadır. Bunlardan sonuncusuna dair olanı ise 1996 doğumlu ve ülkeleri gezerek seyahatlerine dair izlenimlerini paylaşan Japonyalı bir turist tarafından yapılan aktarımlarda yer alan askerlerin şiddet içeren tutumlarına ilişkin olmuştur.

Bingöl ilinde dağgeçidinde yürümekte olan Japonyalı turistin aktarımlarına göre; kontrol noktasından geçmek üzereyken, vücut kontrolü sırasında, yaklaşık 190 cm boyundaki bir asker tarafından yumruklandıktan sonra özel bir odaya kapatılmıştır. Pasaportunu gösterdikten sonra serbest kalan turist; beni sorgulamadan, kimlik pasaport kontrolü yapmadan darp edilmiş olmasının yasadışı olduğunu beyan etmiştir.

Konuyu sosyal medya hesabından paylaşmış olması üzerine, kontrol noktasından beş askerin geldiğini ve rütbeli olan bir askerin de “sana vuran asker özür dilemek istiyor” dediğini, kendisinin ise “doğrusunu söylemek gerekirse tanışmak istemiyorum” dediğini ancak yine de şiddet uygulayan askerin kendisinden özür dildiğini, rütbeli olan askerin ise özür mahiyetinde “askeri üste kalmama izin vermek istiyorum” dediğini, kendisinin 3 kez reddettikten sonra kabul ettiğini ifade etmiştir. Kabul ettikten sonra ise önce kendisine yatmak için şilte, duş almasına izin ve temiz çamaşır verdiklerini ancak ardından “seni cezalandıracağız” dediklerini aktarmıştır. Durumu elçiliğine bildireceğini ifad eden turist, bunun direnmeyen bir Japon turiste saldırılması vakası olarak algıladığını ifade etmiştir. Japon gezginin yayımladığı videonun altına yazılan yorumlara bakıldığında da Türkiye'nin güvenli bir ülke olmadığı algısı yayılmıştır. Nitekim daha önceleri de benzer hadiselerin yaşanmış olması Türkiye'nin güvensiz bir yer olduğuna dair algıları güçlendirmiştir. Örneğin, Pippa Bacca ve arkadaşı Silvia Moro, 8 Mart 2008'de “Barış Geli” adını verdikleri projeye şiddetin hâkim olduğu ülkelere barış ve sevgi mesajı vermek için Milano'dan başlayan yolculuklarını Slovenya, Hırvatistan, Bosna, Bulgaristan, Türkiye, Suriye, Lübnan, İsrail ve Filistin üzerinden sürdürerek, Tel-Aviv'de sonlandırmayı planlarken, Gebze'e Pippa Bacca'nın ölümü ile “İnsanlara güvenmek”

sloganının benimsendiği yolculuk son bulmuştu. Japonyalı turistin uğradığı alıkonulma ve darp vakası ise bizzat askerlerce yapıldığı için daha da çarpıcı bir özellik taşımaktadır.

Bu bağlamda;

- 1- Sosyal medyaya yansıyan, Japonyalı bir gezginin, Bingöl dağgeçidinde askerlerce alıkonulduğu ve darp edildiği yönünde bir bildirim yapılmış mıdır?
- 2- Kamuoyuna yansıyan bu olaya dair bir inceleme yapılmış mıdır?
- 3- Japonyalı gezgini darp eden birim jandarma mıdır yoksa Milli Savunma Bakanlığına bağlı kuvvetlere mensup askerler midir?
- 4- Japonyalı gezgini alıkoyan ve darp eden askerin kimliği tespit edilmiş midir? Rütbesi nedir? Bu olaydan sonra kendisi hakkında bir soruşturma açılmış mıdır?
- 5- Birimlerinize bağlı askerlerin, kişilere kimlik dahi sormaksızın vücut bütünlüklerine dokunma ve fiziki olarak zarar verme yetkileri olmadığı halde bu tutumu gösterme hakkını nereden almaktadır?
- 6- Pasaport ve kimlik kontrolü dahi yapılmaksızın herkes askerlerce dövülebiliyor mu?
- 7- Gerçekleşen fiil yargısız ceza anlamına gelmiyor mu? Yasalara göre kolluğun ve askerin belirli şartlar dahilinde kişilere dokunabileceği belirtilmişken, Bingöl'deki bahse konu askerler neden yasalar haricinde bir tutum takınmıştır?
- 8- Askerler, her gördükleri kişiyi sorgulama hakkına sahip midir?
- 9- Bahse konu olayın yarattığı olumsuz etkilerin giderilmesine dair bir çalışma yapılacaktır mıdır?
- 10- Bahse konu olaydan kaynaklı sorumluluğu bulunan kişilerin yargılanması ve yaptırım uygulanmasına dair bir çalışma yürütülecek midir?
- 11- Askerlerin herkesi darp ettikleri yönünde başkaca kişilerden bakanlığınıza yahut CİMER'e ulaşan başkacak şikayetler var mıdır? Şikayet sayıları nedir?
- 12- Japonyalı bir turist maruz kaldığı hadiseye benzer başka vakalara ülke yurttaşları da maruz kalmış mıdır?
- 13- Askerlerin asgari insan hakları temelinde çalışma yöntemleri doğrultusunda görev yapmalarına ilişkin bakanlığınızca çalışmalar yapılmakta mıdır? Hizmet içi eğitim çalışmalarının planlanması gündeminizde olacak mıdır?